

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål

Formålet med lovforslaget er - på baggrund af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1223/1991 om beslaglæggelse og edition under efterforskning - at foretage en revision og modernisering af retsplejelovens regler herom, jf. pkt. 2.

Formålet med lovforslaget er endvidere at regulere politiets anvendelse af fotoforevisning, konfrontation, offentlig efterlysning og observation. Disse efterforskningsskridt er i dag ulovregulerede. Denne del af lovforslaget bygger på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1298/1995 om fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation. Der henvises herom til pkt. 3 (fotoforevisning), pkt. 4 (konfrontation), pkt. 5 (efterlysning) og pkt. 6 (observation).

Endelig foreslås en ændring af retsplejelovens § 133 om advokaters mulighed for at opnå møderet for landsret og Sø- og Handelsretten i København (prøvesagsordningen), jf. pkt. 7.

Herudover indeholder lovforslaget enkelte ændringer af retsplejeloven af redaktionel karakter.

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 177, der blev fremsat den 4. februar 1998. Der henvises herom til Folketingstidende 1997-98, 1. samling, Tillæg A, s. 3370 ff. Det tidligere fremsatte lovforslag indeholdt bl.a. bestemmelser om dommers habilitet ved varetægtsfængsling under domsforhandlingen i retshåndhævelsesøjemed. Disse bestemmelser er ikke medtaget i dette lovforslag. Spørgsmålet om udformning af bestemmelser herom drøftes med repræsentanter for domstolene, anklagemyndigheden og forsvarsadvokaterne, og der vil eventuelt blive fremsat lovforslag herom senere i denne folketings-samling. Herudover svarer lovforslaget med få ændringer af overvejende teknisk karakter til det tidligere fremsatte lovforslag.

1.2. Oversigt over lovforslagets indhold

Lovforslagets regler om beslaglæggelse, edition, fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation svarer i alt væsentligt til de to lovudkast, som er udarbejdet af Strafferetsplejeudvalget og medtaget i de to ovennævnte betænkninger. På de punkter, hvor der har været uenighed i udvalget, er lovforslaget udformet i overensstemmelse med de af udvalgets flertal fremsatte forslag. Der er herudover på enkelte punkter foretaget ændringer i forhold til Strafferetsplejeudvalgets forslag. Der er nærmere redegjort herfor nedenfor i tilslutning til de almindelige bemærkninger om de enkelte efterforskningsskridt.

Lovforslaget indeholder forslag til nye og moderniserede regler om *beslaglæggelse og edition*, der i deres nuværende form i det væsentligste stammer helt tilbage fra procesreformen i 1916. Reglerne foreslås placeret i retsplejelovens kapitel 74. Dette indebærer en samling af reglerne om beslaglæggelse og edition, der hidtil har været placeret i kapitlerne 74 og 75 b. Reglerne om beslaglæggelse efter dom foreslås dog bevaret som § 1002 i retsplejelovens kapitel 90 om fuldbyrdelse af domme i straffesager.

Lovforslaget indeholder et forslag til et nyt kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt. I dette kapitel er der forslag til regler om politiets anvendelse af henholdsvis fotoforevisning, konfrontation og efterlysning som led i efterforskningen.

Der foreslås en lovregulering af *fotoforevisning*, hvor der sondres mellem tre forskellige situationer: 1) politiet foreviser et foto af en person, der konkret er mistænkt i den sag, der efterforskes, 2) politiet foreviser fotografier fra fototeket (fotografier, der er optaget i forbindelse med en tidligere sag med henblik på senere identifikation af de pågældende), uden at de viste personer er konkret mistænkt i den sag, der nu efterforskes og 3) politiet foreviser et foto af forurettede eller andre vidner. Der foreslås samtidig en ændring af retsplejelovens § 745, stk. 3, således at forsvareren får adgang til at være til stede, når der gennemføres en fotoforevisning, som må formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen.

Med hensyn til *konfrontationer* foreslås det at lovregulere både den direkte konfrontation, hvor der alene forevises én mistænkt for et vidne, og konfrontationsparade, hvor en mistænkt forevises for et vidne i en opstilling (parade) sammen med et antal figuranter (dvs. personer, der klart ikke kan sættes i forbindelse med lovovertrædelsen).

For så vidt angår politiets anvendelse af *efterlysning* foreslås forskellige regler afhængig af formålet med efterlysningen. Der sondres således mellem 1) offentliggørelse af signalement eller andre oplysninger, der er egnede til at fastlægge identiteten af en formodet gerningsmand og 2) efterlysning med angivelse af identitet.

I retsplejelovens kapitel 71 om indgreb i meddelel-seshemmeligheden foreslås det at placere en ny regel, der skal regulere politiets adgang til at foretage *observation* på ikke frit tilgængeligt sted. Med udgangspunkt i følgende momenter: 1) karakteren af den lokalitet, der konkret er tale om at observere, 2) placeringen af det apparat, der skal anvendes i det konkrete tilfælde, og 3) karakteren af det apparat, der bliver tale om at anvende, er reglen udformet således, at der son-